

COLOFON

Visies is een uitgave van Elan, expertisecentrum voor integratie, participatie en emancipatie. Visies is een thematische uitgave, die circa twee keer per jaar uitkomt.

Eindredactie

Hoofd- en eindredactie:
Henriëtte Neuijen
Eindredactie: Ellen Verhoog,
Liesbeth de Wolff

Aan dit nummer werkten mee:
Petra Borsboom (provincie
Gelderland) Maret Kloek-Wielenga,
Nicolette Horn en
Pascalie Neijenhuis (Salus Gelria)
Henriëtte Neuijen,
Anja Slendebroek, Ellen Verhoog
en Christa Vogel (Elan) en
Marijke Naezer.

Redactieadres

Expertisecentrum Elan
Kastanjelaan 51-53
6828 GJ Arnhem
T (026) 352 34 20
F (026) 445 84 95
E info@elanexpertise.nl
www.elanexpertise.nl

Vormgeving & Drukwerk

Vormgevers Arnhem BNO
Drukkerij Stunnenberg

Foto omslag:

ROC Rijn IJssel

Foto's en illustraties:

Hogeschool Arnhem Nijmegen,
Pascalie Neijenhuis, Ronald Puma,
ROC Rijn IJssel, Ralph Schmitz,
UMC St Radboud, Annelies de
Wildt, Michel Wolf, Provincie
Gelderland. Bij geen vermelding:
Elan, van beek digital images en
photodisc.

Elan ontvangt voor haar werk
subsidie van de provincie
Gelderland.

ISSN: 2212-8107

© Elan, juni 2012

- 3 Trends in de arbeidsmarkt voor zorg en welzijn
- 5 "Wees niet bang om kennis te delen": *De visie van Jan Jacob van Dijk*
- 6 Hoe kunnen we het tij keren?
- 8 Sociale innovatie & zorg: *In gesprek met Brigitte Theeuwen*
- 10 Zorg voor talent!
- 13 Communiceren met de arbeidsmarkt
- 16 "Tevreden cliënten zorgen voor tevreden werknemers":
In gesprek met Maret Kloek-Wielenga
- 18 Beeldvorming in de zorg: *"Dat billen wassen wordt nogal uitvergroot"*
- 22 Vanuit de vraag van de werkgever: *Het Personeel Ontwikkel Centrum
Zorg en Welzijn Nijmegen*
- 26 Diversiteit op de werkvloer
- 28 Als binnentaal naar buiten komt: *Regietheater als trainingsmethodiek*
- 31 Van A naar Beter: *Arbeidsmobiliteit in zorg en welzijn*
- 34 Zorgopleidingen in beweging
- 39 Literatuurlijst

Redactioneel

Om maar meteen met de omslag in huis te vallen: een jonge blanke man als hoofdpersoon op de cover van *Visies*, dat kwam nog niet eerder voor. Het lijkt voor Elan geen voor de hand liggende keuze; zelfs een collega trok in de productiefase even haar wenkbrauwen op. Toch is het niet vreemd. Elan heeft naast participatie en integratie ook emancipatie hoog in het vaandel staan. En voor genderkwesties zit je in de zorgsector goed. Net als in onderwijs en kinderopvang zijn in de verzorgende beroepen mannen ver in de minderheid. Ambulancebroeder worden heeft nog iets stoers, net als een brandweerman scheur je met loeiende sirenes over de weg: een jongensdroom. Ook in het jongerenwerk zijn ruimschoots mannen te vinden die ontsprende jongens op de rails willen houden. Maar helpen met wassen en plassen, baby's verlossen en wonden verzorgen: in de praktijk lijkt dat werk voor 'meiden en mietjes'. Wat dat betreft is de beeldvorming hardnekkig. Pas wie verder kijkt, bijvoorbeeld door aansprekende beroepsvoorlichting, goede voorbeelden in de omgeving, of een stage, ontdekt een ongelooflijk veelzijdige sector.

Elan heeft voor deze *Visies* een goede partner gevonden in werkgeversvereniging Salus Gelria, die een aanzienlijke bijdrage leverde aan de inhoud van dit nummer. Niet alleen Elan maakt zich sterk voor diversiteit in het zorgpersoneel. Ook Salus maakt zich daar hard voor, want de zorgsector verwacht flinke personeelstekorten en die krijg je niet aangevuld door de werving op de traditionele doelgroepen te blijven richten. Het vertrek-

punt ligt voor beide organisaties verschillend, maar het oogmerk is hetzelfde. Dat maakt samenwerken prettig en nuttig.

Met de vragen en keuzes waar de zorgsector zich voor geplaatst ziet, zou een heel dik boek te vullen zijn. Het moet efficiënter, anders georganiseerd, anders gefinancierd. Er zijn andere keuzes nodig: moet pure verzorging door professionals gescheiden worden van welzijn, omdat vrijwilligers en mantelzorgers daarvoor kunnen zorgen? Terug naar de wachtlijsten, zodat mensen niet overbodig veel zorg consumeren? De leeftijd voor IVF verlaagd om de kosten te drukken? Het zijn maar een paar van de vele balletjes die de afgelopen maand opgegooid werden in de media. Soms halsvragen die de reikwijdte van deze *Visies* ver te buiten gaan. We houden ons bij de kracht van Salus Gelria en Elan. En dat is bijdragen aan een sector waar gemotiveerde vrouwen en mannen graag werken en die samen een breed palet vormen naar leeftijd, cultuur en opvattingen. Mensen die jou als mens zien en niet als een ziek(t)e. Die je als mens behandelen en niet als een patiënt.

De Nijmeegse artsen Bas Bloem en Jan Kremer houden niet van het woord patiënt, waarvan de betekenis terugvoert op lijden of geduld. Zij hebben het, met een knipoog naar Prince, liever over TIFKAP: The Individual Formerly Known As Patient. Geen lijdend voorwerp maar een actief persoon die betrokken is bij zijn of haar eigen gezondheid. Directies, teamleiders, uitvoerenden en mensen die zorg nodig hebben in hun kracht. Een aantrekkelijk, misschien zelfs zorgeloos perspectief!

Henriëtte Neuijen